

Blåsippan

Nr 2 • 2015 Årgång 7

Botaniska Föreningen i Västmanlands län

Föreningen för dig med intresse för botanik i Västmanlands län

Vårt syfte är att främja utbytet av erfarenheter och kunskaper mellan medlemmarna, öka intresset för och kunskapen om botanik i Västmanlands län, verka för skydd och vård av hotade arter och växtmiljöer samt inventera länets växter och svampar. Det gör vi genom kurser, utflykter, inventeringar och föredrag. Välkommen!

Medlemsavgift 2015

Medlemskap i föreningen erhålles genom att betala medlemsavgiften som är 100 kronor per person och 120 kronor för hel familj på Bankgiro 308-6865. Om du betalar med inbetalningskort meddela också ditt namn och din e-postadress på inbetalningskortet.

Ny e-postadress?

Glöm inte att skicka din nya e-postadress till vår kassör Kenneth Nordberg, e-post: pkenneth.nordberg@gmail.com

Vi mejlar inbjudningar, påminnelser med mera under året.

Webbplats: www.bfiv.se

Vi ses även på Facebook!

Sök på föreningsnamnet.

Styrelse 2015

Bengt Stridh, ordförande

Gäddholm 73, 725 97 Västerås
021-522 58, stridh.bengt@telia.com

Tina Nordberg, vice ordförande
Väsjö skola, 731 13 Kolsva
070-303 16 10, tina_nordberg@hotmail.com

Jan Petersson, sekreterare
Torpunga 124, 736 92 Kungsör
070-687 65 31, janne@contentera.se

Kenneth Nordberg, kassör
Väsjö skola, 731 13 Kolsva
073-934 82 85, pkenneth.nordberg@gmail.com

Bo Eriksson, Västerfärnebo
0224-74 01 12, bo.r.eriksson@spray.se

Einar Marklund, Surahammar
0220-364 01, enar.marklund@telia.com

Tom Sävström, Surahammar
0220-337 29, t.savstrom@hotmail.se

Valberedning

Seppo Ormiskangas, sammankallande
Ängelsberg, 0223-302 16

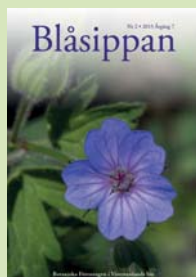
Hans Klinga, Köping, 0221-214 55

Revisor

Arne Persson

Revisorssuppleant

Lars Gustavsson

Blåsippan nr 2 2015, årgång 7

Omslagsbild: Brandnäva. Foto: Bengt Stridh

Övriga fotografier: Respektive artikelförfattare, om ej annat anges.

Blåsippan ges ut två gånger per år till medlemmar i Botaniska Föreningen i Västmanlands län. Tidigare nummer: www.bfiv.se

Redaktion: Jan Petersson och Tina Nordberg.

E-post för manus och bilder: janne@contentera.se

I brandens efterdyningar

Den stora branden i norra Västmanland under första veckan av augusti ifjol har gett många botaniska efterdyningar. Redan ifjol började vi inventera svedjenäva och svampar. I år har en mera systematisk inventering gjorts där brandområdet delats in i rutor om 1x1 km. Mer om denna inventering finns i en artikel i detta nummer. Vår förening har i samband med inventeringen märkts i olika sammanhang. Den 1 april hade vi ett välbesökt föredrag på Stadsbiblioteket. När brandnäva sensationellt påträffades i brandområdet fick det genomslag i radio, TV och dagstidningar i länet. Det har gett oss en del nya medlemmar och vi hoppas att det ger ringar på vattnet i form av att fler upptäcker det roliga med botanik. Vi har ett bra program med utflykter och man kan delta i olika inventeringar. Kanske har du någon kompis du kan bjuda med på våra utflykter?

Vi har en gedigen flora för Västmanlands kärlväxter som gavs ut 1982. Men uppgifterna i floran har nu mer än 35 år på nacken och inventeringen för floran kunde av naturliga skäl inte täcka varje vrå av länet ef-

tersom det mer eller mindre var ett enmansverk. Det finns därför fortfarande mycket att upptäcka i länet. Vi blir som upptäcktsresande i vårt eget län och kan bidra med ny kunskap om

länets flora. Varje år upptäckts nya växtarter för länet. Oftast rör det sig om kulturflyktingar men ibland är det arter som tillhör länets naturliga flora. Att upptäcka brandnäva i det stora brandområdet var en blytung sådan art. Den är rödlistad som starkt hotad i Sverige och nya växtplatser ger ett litet större hopp för framtiden för arten.

Vi ses på höstmötet. Ett intressant föredrag om orkidéer utlovas!

Bengt Stridh, ordförande

Foto: Bo Eriksson

Välkommen till höstmötet

På höstmötet kommer vår medlem Bo Eriksson, Sala, att visa bilder och berätta om sina möten med spännande och vackra orkidéer.

Övriga programpunkter:

- Årets växt
- Floraväxteriet
- Länsinventeringen med fokus på brandområdet

Tid: 15 november, kl 15-18 **Plats:** Vita skolan, Ramnäs (Bergslagsvägen 72, mitt emot Coop). **Parkera bakom skolan.**

Nya kärleväxter för länet 2015

av Bengt Stridh

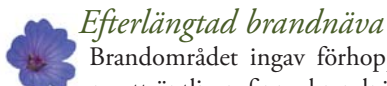
Om man undantar maskrosor är nästan alla andra nya kärleväxter i länet i år från början odlade arter som spridit sig utanför tomtgränserna och som där kan klara sig längre eller kortare tider. En del sådana arter lyckas väl bra i det vilda. De kan bli rejält invasiva och bli mer eller mindre önskade arter.

Blomsterlupin, jättebalsamin och jätteleka är exempel på sådana arter som många känner igen. Mindre bekant är en art som gräset jättegröe. Den inplanterades som foderväxt på 1800-talet, men den angrips ofta av en sotsvamp som kan orsaka svåra förgiftningar hos kreatur enligt Nationalencyklopedin. Det blev därmed ett misslyckande som foderväxt. Dessvärre är den nu vitt spridd längs sjöstränder och täcker stora ytor. Vid Mälarens stränder bildar den ofta dominerande bestånd, som trängt undan den ursprungliga vegetationen i den växtzonen. Detta borde vara den mest misslyckade och för strandfloran mest förödande inplantering som gjorts av växter i Sverige.

När det gäller vattenfloran är sjögull en

vacker men önskad art. Från odling har den spritt sig från Arbogaån och in i västligaste Mälaren. Det är en potentiell problemart för båttrafik, fiske och bad, som gjort att länsstyrelsen gjort försök att bekämpa arten.

Det finns med andra ord ett intresse att även dokumentera våra kulturflyktingar eftersom vi från början inte riktigt vet vilken spridning och vilka konsekvenser de kan få på sikt.

Efterlängtd brandnäva

Brandområdet ingav förhoppningar om att äntligen finna brandnäva i länet. Det skulle dröja, men till slut så hittades den på flera lokaler. Se separat artikel.

Maskrosor dominerar

I Artportalen kan man lista i vilken datumordning kärleväxter är inlagda i Artportalen för landskapet Västmanland. Det finns inte motsvarande listor för län så vi får nöja oss med landskapet tills vidare.

I skrivande stund har 55 arter tillkommit

Gullört, *Amsinckia micrantha*, Norrmalm, Västerås kommun, 24 juli.

i år, varav 28 är maskrosor. Det finns en del saker att tänka på när det gäller dessa ”nya” fynd.

- Det är inte säkert att de är nya fynd för länet, de kan vara gjorda i den stora del av landskapet Västmanland som ligger utanför länet. För 2015 gäller det gurkanört funnen i Nora.
- Ovanstående innebär också att det kan finnas nyfynd som är gjorda i länet av arter som tidigare är funna i landskapet utanför länet och därmed inte visas som nya på denna lista.
- Allt finns inte i Artportalen. Om man tittar i Västmanlands flora från 1982 kan man se om det finns äldre fynd av de angivna arterna från länet. Det skulle även kunna finnas belägg inlagda i offentliga herbarier efter florans utgivning och som inte är inlagda i Artportalen. Detta har vi i nuläget ingen koll på.
- Fynden i Artportalen är inte validerade. Det kan därför röra sig om felskrivningar eller felbestämningar. Varje år sker uppenbara felskrivningar som gör att det dyker upp ”nya” arter. Vanligen kan sådana felskrivningar rättas till

Några exempel på nya arter för länet

Gullört *Amsinckia micrantha* hittades av Henrik Berg den 5 juli vid en trottoarkant på Föreningsgatan 12, Västerås. Den 24 juli fanns endast en grön topp kvar på de i övrigt helt svarta plantorna. 3-5 plantor.

Blek fetknopp *Sedum hispanicum* fanns av Mikael Åkerberg, Thommy Åkerberg och Håkan Olsson norr om Skultunasågen den 18 juli. Den 5 september fanns fortfarande några blommor kvar. 10-15 kvadratmeter bland mossa på betongplatta vid stolpupplägg.

Rosenplister *Lamium maculatum* påträffades av Einar Marklund och Liselotte Norin 100 meter väster om Mortorpet, norr om Lillhärad, den 31 juli. Det var på ett gammalt trädgårdsutkast i barrskogsbryn vid grusväg. Några blommor fanns fortfarande den 5 september. Ett tiotal plantor. Här fanns även blågull, jättebalsamin, kaukasiskt fetblad, krypoxalis, kungsmynna, revsuga och vintergröna.

Blek fetknopp, *Sedum hispanicum*, Sägdammen, Västerås kommun, 5 september.

efter förfrågan till rapportören. Ibland, men långt ifrån alltid, kan det finnas bilder som kan användas för att se om det är ”rätt” art. Även om bilder finns är det dock inte alltid tillräckligt för att göra en säker artbestämning. Det gäller att bilderna visar de arttypiska karaktärerna och måste man studera luppkaraktärer som inte låter sig fotograferas behövs belägg. Nya arter för länet måste alltid dokumenteras, med bilder eller med belägg, annars blir de omöjliga att validera.

- Ibland dyker det också upp arter som rimligen är planterade. Ska man exempelvis räkna douglasgran på Stohagen i Västerås, angiven som ”stort träd, kvarstående”?

Spontan eller ospontan?

Det finns en möjlighet att ange en art som ”ospontan” när man lägger in fynd i Artportalen. I Artportalens användarguide står ”Ospontan markerar du om arten antas vara ospontan, det vill säga förrymd, introducerad eller av osäkert ursprung. Då visas artnamnet med hakparenteser runt vid pre-

sentation.” När man skriver förrymd tänker man förmodligen på fåglar. Om en växt är ”förrymd”, det vill säga självmant spridd utanför en tomt brukar botanister i Sverige av tradition tycka att fyndet är spontant och därmed möjligt att räkna. Om däremot en undulat flyger ut från ett hus och sätter sig bredvid samma växt räknas den som förrymd och därmed som ospontan. När det gäller begreppet ospontan skulle det därför behövas en utförligare beskrivning i Artportalens användarguide med exempel på olika fall så att användaren vet hur man ska rapportera.

Välkommen med dina nya arter

Om du hittar nya arter för länet eller gör andra intressanta fynd, skicka gärna en bild och skriv några rader till redaktionen så kan vi publicera detta i kommande nummer av Blåsippan.

Rosenplister, Lamium maculatum, Mortorpet, Västerås kommun, 5 september.

Uppskattad tur på Jobsbo-rundan

av Tom Sävström

Vi var 13 blomsterintresserade deltagare som vandrade Jobsbo-rundan. Turen är uppkallad efter det gamla torpet Jobsbo, med anor från 1500-talet, beläget sydväst om Västersjön. Det kom en häftig regnskur vid fikadags, annars uppehåll och solglimtar. Vi uppmärksammade våra vanligaste gräs, halvgräs och örter längs vägkanter och skogsstigar.

I en gammal beteshage, tyvärr ohävdad under de senaste 20 åren, räknade vi in några grönvita nattvioler – en orkidé som tycks trivas i gamla igenväxande hagmarker. Där påvisades också ett litet bestånd med

backskafting och någon upptäckte en mån-låsbräken vid våra fötter. I hagen noterade vi också ekar, gamla hagbjörkar och några hasselbuketter.

En gök ropade och en gulsparv, numera rödlistad, sjöng från sitt revir. På ett blad av blomsterlupin, som växte i en vägkant, fotograferades en vacker svartfläckig glansmygare.

Alla verkade nöjda och belättna efter tre timmars insupande av försommarens grönska. Vandringen arrangerades av Naturskyddsföreningen, Ramnäs-Virsbo naturklubb och Botaniska föreningen i samarbete.

Entusiastiska blomstervänner på vandringen i Surahammar.

Rekord för månlåsbräken i Vedby hage

av Bengt Stridh

Åtta personer mötte upp till De vilda blommornas dag i Vedby hage. Regn på morgonen gjorde kanske att folk stannade hemma. Det var dock bra väder frånsett lätt regn en kort stund. Blomningen var i år lite senare än vanligt. Det var bara en nattviol som blommade, övriga var i knopp, men de blå mattorna av jungfrulin som fanns mot väster var vackert och kompenserade mer än väl nattviolerna.

Artantalet är imponerande i hagen. 212 arter är påträffade hittills, var två endast artbestämnda till släkte (daggkåpor och hagtornar). Det blev fyra nya arter i år. Skogsnarv växte bland stenblock nedanför höjden med tallar. Växtplatsen för fältarv har rimligen passerats tidigare år, men nu blommade de och då är de mycket lättare att se. Somargyllen sågs med cirka tre plantor och en bladrosett av gullviva noterades. Flera besök

vid andra tider på året tror jag skulle kunna ge ytterligare arter. Arter vi inte återfunnit är Jungfru Marie nycklar och ögontröst som angivits vid ängs- och hagmarksinventering på 1980-talet.

Höjdpunkten i år var månlåsbräken (rödlistad NT = nära hotad). Vi såg fantastiska 630 plantor. Det var särklassigt nytt rekord för lokalen. Ifjol såg vi 304 plantor. Det är också det högsta antalet som räknats in på någon lokal i länet av de som finns med i Artportalen. Jag har nog aldrig varit med om låsbräknar varit så lätta att se. De lätt gulnade sporhusen i den lågvuxna vegetationen gjorde att man lätt såg de normalstora plantorna från ståhöjd. Det normala brukar vara att man får krypa runt och leta plantorna. Djuren verkar inte beta låsbräken. Vi hittade endast ett avbrutet sporblad (avtrampat?), men inga avbetade blad.

Fikapaus för deltagarna i Vedby hage, med markägaren Mats Löfgren stående.

Månlåsbräken i Vedby hage.

Ängsskära (NT) hade fem bladrosetter, varav tre var gömda under örnbräken. I artfaktabladet för rödlistan står att ”Ängsskära är en beteskänslig art som minskar och försvinner på intensivt betade marker.” Det är inte intensivt betat där de växer långt i väster i hagen och antalet har varit stabilt under de tre år den varit känd på lokalen. Ifjol var de betade, av rådjur?

Backsmörbomma (NT) och backtimjan (NT) är nya arter på den uppdaterade rödlistan som kom i våras. Backsmörbomma finns det rätt gott om i betesmarken. Bactimjan finns bara på tre näraliggande upphöjda tuvor eller vid stenar.

Örnbräken har en tendens att breda ut sig eftersom djuren inte betar örnbräken. I år liksom ifjol ryckte vi för hand örnbräken på en kulle där nattviol, månlåsbräken och kattfot växer. Det kan bli ett experiment att se hur snabbt örnbräken går tillbaka om vi gör det varje år i framtiden. Markägaren Mats testade ifjol att slå av örnbräken med

röjsåg som hade grovt plastband. Det gick snabbt. Visserligen blir bladen kvar och bildar förna men alternativet att det de står kvar och breder ut sig är rimligen sämre, eftersom det inte blir något bete där de växer i täta bestånd och då konkurrerar örnbräken ut andra intressantare arter.

Viktiga floravårdare i Vedby hage.

Varierande naturtyper i Sala-trakten

av Bo Eriksson

De vilda blommornas dag i Sala samlade sex personer. Vi åkte först till gruvbyns ängar, utmed Västeråsvägen. Där tittade vi på de 440 exemplar av floraväktararten sminkrot som räknats in veckan före. Vi kunde också studera ett antal torrängsväxter på en av kullarna i ängsmarken. Betesdjuren hade ännu inte släppts in i hagen men senare på säsongen brukar torrängskullarna bli välbetade.

Därefter åkte vi till Finntorpsbrottet där de kala hällarna norr om gamla brottet lämpar sig bra som fikaplats. Här fanns ängsnycklar i blom, överblommade majjivor och

hällebräckor. Senare kunde 5 000 exemplar räknas in på dessa hällar. Vi såg också spåtistels fjolårsståndare.

Under utflykten gick vi även en sväng till Kullsbohällarna där mosippans fruktställningar hade mogna frukter. Vi rensade lite runt plantorna och sådde alla frukter på kal jord.

Vid vägkanten på Finntorpsvägen studerade vi skavfräken, vitpyrola och ett bestånd av parksallat som breder ut sig alltmer och kväver annan vegetation. Dessutom iaktogs tvåblad och brudsporrar som var i knopp.

Flower Meet 2015 räknade brandgynnade

av Bengt Stridh

Alla vet att det finns ett årligt Power Meet i Västerås. Det är världens största bilträff som drar cirka 20 000 besökande fordon enligt deras hemsida. I år hade Västmanland även ett Flower Meet! Det lockade 27 personer. Alltid en början... Om det blir årligt återstår att se.

Efter den stora branden i norra Västmanland under första veckan i augusti 2014 fick vi ett gigantiskt brandfält på 13 800 hektar. Det var förstå väldigt lockande för oss att inventera floran i detta område. Speciellt tänkte vi på de brandgynnade arterna svedjenäva och brandnäva. Brandnäva var aldrig funnen i Västmanlands län tidigare, så vi var väl många som hade våta drömmar om att finna brandnäva. Detta var en chans som förmodligen aldrig skulle återkomma och vem ville missa ett sådant glyllene tillfälle?

Vi hade 13 800 hektar brunnen mark. Vi hade bara i år på oss. Hur skulle vi göra? Var det över huvud taget möjligt? Under 2014 hade mer eller mindre spontana inventeringar gjorts i små delar området. Eftersom hela brandområdet var avlyst tog det tid att få nödvändiga tillstånd ifjol. Dessutom blommade inte nävorna under 2014, så det var betydligt svårare att säkert identifiera eventuella brandnävor, där man gärna vill ha blommande plantor. Vi bestämde oss för att dela in området i rutor om 1x1 km med hjälp av en karta över brandgränserna. Efter att ha sorterat bort rutor där det inte brunnit blev det cirka 170 rutor. En sådan ruta skulle man hinna inventera under en dag och därmed få en tillfredsställelse i att ha gjort en ruta färdig vid dagens slut. Andelen brunnen mark i de olika rutorna varierade myck-

Foto: Elin Hofferek

nävor och gjorde även många andra fynd

et, därför gick vissa rutor snabbare än andra. I ytterkanterna av området kunde andelen brunnen mark vara liten. I de inre delarna fanns våtmarker, vatten eller skogsmark som inte hade brunnit. I norr var det mestadels hyggen som inte utgjorde samma hinder som i söder, där den mesta av skogen inte avverkats men som kunde ligga som plockepinn där stormar fällt träden.

Borde inte detta kunna locka andra än våra medlemmar tänkte vi? Ja, det borde det. Det var också en nödvändighet för att hinna få en större täckning av området, eftersom det var större än vad vi skulle klara av själva. Vi kallade därför till Flower Meet 2015! Inbjudan att delta i en inventeringshelg skickades till botaniska föreningar i våra grannlän, via Svenska Botaniska Föreningens hemsida, i Vilda växter och i flera grupper på Facebook.

Det blev 27 personer som nappade på att delta i inventeringshelgen, varav 16 var medlemmar i vår förening och resten från andra delar av landet. Ett logistikproblem uppstod när Surahammar vandrarhem några dagar före helgen meddelade att man inte kunde öppna vandrarhemmet på grund av krav från brandmyndigheten. Vi fann snabbt ett alternativ i STF:s vandrarhem i Västerås, tillika även Quality Hotell.

Vi inledde med en samling fredag kväll den 10 juli i Västerås då vi gick igenom metodiken, resultaten från 2014 års mer spontana insatser i mindre delar av området och gav tips om var man hittar svedjenäva. Ett tips var att speciellt leta längs med bäckar där det ofta är rikare miljöer som gynnar svedjenävan och att höjder eller hållmarkstallskog var för fattiga miljöer för att vara

Svedjenävor på Rismossen.

I en del marker var det väldigt svårframkomligt på grund av nedfallna träd. Vid Norra Röjsmossen möttes inventerarna av svårforcerad hinderbana.

lämplig för svedjenäva. Lotta Risberg gav oss mera detaljerade kunskaper om svedjenäva och brandnäva. Lotta disputerade i juni på arternas ekologi för att öka kunskapen om hur vi kan skapa gynnsamma förhållanden för dem. Deltagarna delades in i grupper två till tre personer och varje grupp fick en kilometerruta tilldelad för inventering. Grupperna fick till uppgift att bokföra antal nävor, ta GPS-koordinater och att lägga in uppgifterna i Artportalen. En frivillig uppgift var att även bokföra andra kärlväxter på brunnen mark.

Spända av förväntan samlades grupperna på lördag morgon i Surahammar. Först åkte

vi till Uvberget för att titta på en lättillgänglig och stor förekomst av svedjenäva. Här kunde vi se svedjenäva redan innan vi gått ur bilarna och det är också här de guidade turistturerarna stannade för att titta på svedjenäva. Intill bilvägen vid Uvberget fann Bo Eriksson 1 700 plantor av svedjenäva under 2014. I år hade det minskat till 456 plantor enligt Bo Erikssons räkning. Många av svedjenävorna var stora och fina. Det var alltså bara 26 procent av plantorna som överlevde vintern på denna plats. Vi kunde se att även på andra platser hade antalet svedjenävor minskat under vintern. Bete av möss, hare och rådjur, snömögelangrepp och körning med skogsmaskiner var möjliga orsaker till att antalet plantor hade reducerats i brandområdet under vintern.

Ett uttryck som används är att gå över stock och sten, att ta sig fram oberoende av terrängen. Det stämde väl i brandområdet. Vi hade i förväg sagt att det var svår och obanad skogsterräng med insprängda myrmarker, sjöar och bäckar. Där skogen inte avverkades i vintras kunde träd ligga kors och tvärs, vilket försvarade framkomligheten. Bilvägarna i området var obelagda skogsbilvägar och vi kunde inte räkna med

Vackert rödfärgad svedjenäva på Rismossen.

att alla vägar skulle vara framkomliga med bil, det kunde ligga träd över vägen eller de kunde ha låsta bommar. När det gällde lördagen valde vi rutor som alla kunde nås på öppna och farbara bilvägar i trakterna av Öjesjön i brandområdets södra del, där branden startade. Däremot kunde vi inte göra något åt att träden ibland kunde ligga som plockepinn i skogen. Ofta kunde det vara plockepinn vid bäckar där det var som mest intressant att leta efter nävorna, men det vara bara att inse att vissa partier var helt enkelt oframkomliga.

Vid dagens slut samlades vi på Surahammar vandrarhem för gemensam middag och genomgång av dagens erfarenheter och resultat. Lördagens tolv grupper hade hittat från noll till 2 000 i 16 besökta rutor och sammanlagt blev det 4 200 svedjenävor. Ett fint facit för dagen!

Till söndagen hade vi från länsstyrelsen fått koden till en väg bom för en planerad men inte färdig genomfartsväg genom

Svedjenävans frön är fläckiga.

brandområdet med start från Virsbo. Här gick vi i mera okända marker när det gällde kunskaperna om utbredningen för svedjenäva, där de flesta rutor aldrig hade besökts tidigare.

Söndagen gav mellan noll och enorma 8 300 svedjenävor i de olika rutorna. Under söndagen blev det sammanlagt 15 550 svedjenäva i de tolv rutor som de tio grupperna besökte. Rekordrutan vid Lilla Vallsjön gjordes senare färdig av Jan Petersson med söner.

Kenneth Nordberg i ett hav av svedjenäva på Rismossen.

Det fantastiska resultatet blev 11 350 plantor av svedjenäva i denna kilometerruta. Är det svenskt rekord för en kvadratkilometer?

Den blev sammantaget makalösa 19 750 svedjenävor under helgen. Någon brandnäva hittades inte och vi började tveka om det verkligen fanns någon brandnäva i området. Mera om hur det gick med brandnävan berättas i en annan artikel i detta nummer.

Vi får passa på att tacka alla deltagare i Flower Meet 2015! Det blev ett mycket lyckat botaniskt möte. Det fungerade bra organisatoriskt. Många nävor och annat hittades under helgen. Alla drog ett värdefullt strå till stacken när det gäller kunskapen om brandområdets flora!

Kanske blir det ett Flower Meet 2016...

Svedjenäva i brandområdet

Till och med mitten av oktober var 57 000 plantor av svedjenäva rapporterade i Artportalen från brandområdet. Åtminstone 2 400 är dubbelräkningar, men klart över 50 000 plantor av svedjenäva har setts i brandområdet i år. Ett lysande resultat av årets inventering!

Vi hann inte med hela brandområdet, men aldrig har så många svedjenävor skådats under ett år i modern tid i Sverige. Som jämförelse kan nämnas att efter branden i Tyresta 1999 noterades 8 500 svedjenäva i det 450 hektar stora brandområdet.

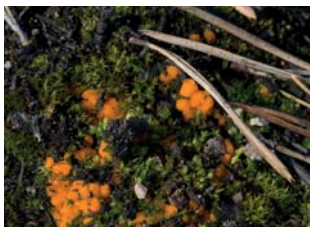
En erfarenhet från årets inventering är att svedjenäva hittats i nästan alla rutor som inventerats. Svedjenäva har alltså en mycket vid spridning i skogslandskapet i länets norra delar.

Ältranunkel, Rismossen.

Bergkorsört, Rismossen.

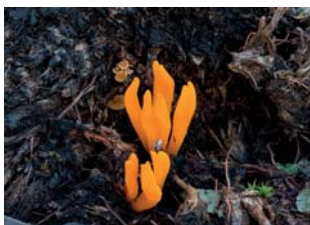
Eldskäl, Rismossen.

Trollsmör, Långkärrret.

Vargmjölk, Rismossen.

Gullhorn och stybbskål, Norra

Rotmurkla, Rismossen.

Missa inte mig! Minimal svedjenäva.

Bergkorsört och mjölk, sydost om Öjesjön.

Luddunört i knopp, norra Röjsmossen.

Vit dunört, sydost Öjesjön.

Svampar i brandområdet 2014-2015

av Tom Sävström

I mitten på september 2014, knappt en månad efter den stora skogsbranden var under kontroll, började de första små skålsvamparna i släktet *Anthracobia* visa sig på det stora brandfältet. De små skålarna, som växer gyttrat tillsammans, varierade i röda, bruna och orange färger och täckte här och där stora markytor. Även stybbskål *Geopyxis carbonaria* visade sig, dock inte i så stora mängder som under 2015, då den varit den talrikaste svamparten, sett till hela brandområdet. Ytterligare några skålsvampar har noterats, exempelvis inom släktena *Peziza* och *Plicaria*. Även den sällsynta *Tricharina gilva* har påträffats, där första fyndet gjordes i naturreservatet Färmansbo urskog i maj månad.

Den svamp som väckt störst uppmärksamhet i brandområdet är den vackert rosaröda skålsvampen *Pyropyxis rubra*, som innan fynden i Hälleskogsbrännan endast var noterad tre gånger i landet, samtliga av Hans von Eichwald i Uppland och Sörm-

land. Den är nu påträffad på ett tjugotal platser på det stora brandfältet.

I slutet på juni hittades brun brandskål *Peziza echinospora* på ett par platser. Talrikt med fruktkroppar har också noterats av kolflamskivling *Pholiota highlandensis* och mera sparsamt svartnavling *Myxomphalia maura*. Under 2015 har ett par fynd gjorts av stybbspröding *Psathyrella pennata* och liten brandbläcksvamp *Coprinellus angulatus* har noterats med spridda förekomster.

Murklor

Helt väntat började den brandgynnade toppmurklan *Morchella conica* visa sig i brandområdet från sista veckan i maj. Stora bestånd på mellan 30 till drygt 100 fruktkroppar har räknats. Stenmurkla *Gyromitra esculenta* har uppträtt sparsammare. Ett fynd av rund toppmurkla *Morchella esculenta* finns rapporterat i Artportalen, från Västervåla socken. Öronmurkla *Gyromitra perlata* har rapporterats med tre fynd från

Värtsporig brandskål, *Peziza subviolacea*, 4 december 2014. Foto: Tom Sävström

Anthracobia macrocystis, 26 oktober 2014. Foto: Tom Sävström

brandområdet. Rotmurkla *Rhizina undulata* är en sommarsvamp, där första fruktkropparna visade sig från den 23 juni och därefter uppträtt som en av Hälleskogsbrännans talrikaste svamparter. Observera att rund toppmurkla och örnmurkla bör dessa mikroskoperas för säkra bestämmingar. Örnmurkla är exempelvis inte tidigare funnen på bränd mark i Sverige och den kan förväxlas med andra arter.

Vedsvampar

Bland vedsvampar som noterats på bränd ved kan nämnas vargmjolk *Lycogala epidendrum*, trollsmör *Fuligo septica*, purpurskinn *Chondrostereum purpureum* särskilt på bränd lövved, vårspindelskinn *Athelia neuhoffii* på bränd granstubbe. Syllsvamp *Neolentinus lepidius* på bränd tallved och sommarticka *Polyporus ciliatus* på bränd björkved. Ingen av dessa arter är brandberoende, huruvida de är brandgynnade är oklart.

Man får förmoda att brandgynnade vedsvampar, exempelvis tickor, kan ta längre tid på sig innan de utvecklar fruktkroppar. Kommer vi att hitta koltickan i brandom-

rådet? Den växer på kolnad tallved och är sällsynt påträffad i landet.

Nya arter för Västmanland

Till dags datum (2015-08-18) har nio nya svamparter för Västmanland rapporterats från Hälleskogsbrännan. Åtta är skålsvampar, discomyceter. Dessa är *Plicaria trachycarpa* (saknar svenskt namn, har värtiga sporer) och slätsporig svedjeskål *Plicaria endocarpoides*, slätsporig brandskål *Peziza lobulata*, *Tricharina gilva*, *Anthracobia maurilabra*, *Anthracobia melaloma* och den ovan nämnda *Pyropyxis rubra*. Eldskål *Pyronema omphalodes* tillhör också nyheterna, den är noterad 2015 från slutet av juni och med fynd under hela juli månad. Den nionde

Kamfingersvamp, *Clavulina cristata*, 14 november 2014.
Foto: Bengt Stridh

Toppmurkla, *Morchella conica*, 29 maj 2015.
Foto: Tom Sävström

nya arten är kolnavling *Faerberia carbonaria*, som hittades den 5 juli i trakten av Öjesjön, vilket hittills utgör enda fyndet i brandområdet. Mikroskopering är att föredra gällande dessa arter, för säker artbestämning.

Övrigt

Bland övriga svampar (ej fullständig förteckning) som visat sig på bränd mark eller ved 2014 och 2015 kan nämnas kantarell, trattkantarell, rökslöjskivling, tuvnagelskivling, frostvaxskivling, grynvaskskivling, mjölhätta, gulvit hätta, stor laxskivling, blåmusseron, stybbråskivling, pluggskivling, ögonskål, dallergröppa, tallkotteskivling, barrklubbsvamp, narrkantarell, brunsopp,

tallsopp, lökbrosking, mörktråding, vecknavling, gullhorn, dvärggullhorn och svedticka. Överraskande hittades också ett par fynd av kamfingersvamp *Clavulina cristata* i den brända marken, hösten 2014.

Rapportera dina svampfynd

Fortsättningen blir spännande att följa vad gäller svampförekomst i det stora brandhärjade området. Det är viktigt att fynden förs in i Artportalen, gärna med bilder, vilket bidrar till att öka intresset för svampar och svamprapportering. Totalt har ett 40-tal personer hittills rapporterat svamp i Artportalen från brandområdet.

Purpurskinn, *Chondrostereum purpureum*, 29 november 2014. Foto: Bengt Stridh

Brandnäva ny art för Västmanland

av Bengt Stridh

Brandnäva har en säregen världsutbredning. Den finns bara i Medelhavsområdet och i Sverige. Den har därmed en mindre utbredning än den närliggande svedjenäva, som även finns i våra grannländer Finland och Norge. Brandnäva är rödlistad som starkt hotad i Sverige. I artfaktbladet för brandnäva skrivs under hot: "Att kolning och svedjebruk upphört liksom att arealen skogsmark som utsätts för skogsbrand eller hyggesbränning kraftigt reducerats har medfört att antalet lämpliga lokaler starkt minskat."

En dröm i år för många var att finna brandnäva i det stora brandområdet i Västmanland. Oddsens var inte de bästa eftersom den aldrig påträffats i Västmanland tidigare. Med det jättestora brandområdet kändes det dock som nu eller aldrig.

Tiden gick och efter 30 000 svedjenävor utan någon brandnäva verkade chansen ha minskat till nära noll. Men man ska aldrig ge upp hoppet! Efter en artikel i VLT den 15 juli om vår inventeringshelg hörde en man från Västerfärnebo av sig till Lotta Risberg. Han hade sett brandnäva. Lotta hörde av sig till mig. Det var inte första gången vi fått sådana tips så tanken var att det nog var svedjenäva eftersom han inte kunnat ge någon bra beskrivning av blommorna och märkenas färg till Lotta. Uppgiften skickades till Bo Eriksson, som också bor i Västerfärnebo. Bo pratade med mannen och åkte ut till platsen vid Kyrkeberget, Nyhyttan, den 20 juli. Bo gick runt på hygget och fann tre plantor av brandnäva. Vilken lycka! Vid ny kontakt med mannen visade det sig att platsen inte överensstämde med mannens beskrivning. Ett nytt besök gjordes och det mannen tipsat om var svedjenävor med lite

Brandnäva vid Dammsjöbäcken.

Blad och stjälkar av brandnäva, Nyhyttan.

avvikande bladform. En närmast osannolik händelsekedja hade alltså lett till första fyndet av brandnäva i länet.

Den 22 juli ordnade föreningen en sponstan utflykt för att titta på det unika fyndet av brandnäva. Med på utflykten var Jan Petersson som nu fick ett tränat öga för brandnäva. Det visade sig ge utdelning redan den 27 juli då Jan påträffade en andra lokal med sex plantor av brandnäva söder om Hästbäck.

En taktik som diskuterades med Bo var att förutom att inventera resten av km-rutan där han gjorde sitt fynd även inventera tre intilliggande kilometerrutor. Två rutor gjorde jag själv och en tillsammans med Jan. Blicken var nu vältränad och plantor av svedjenäva identifierade omedelbart på blommornas utseende. Det blev drygt 3 000 plantor av svedjenäva men ingen brandnäva.

Den 1 augusti på väg till den fjärde rutnan väster om Nyhyttan tänkte jag att det

blir kanske min sista långa inventeringsdag i området. Ett fåtal svedjenävor hittades tämligen omgående och en liten stund senare kom ett tätt bestånd som med andakt räknades till 362 bland de branddödade småtallarna. Tänkte att jag kan väl lika gärna ta min lunch i denna härlighet. Reflekterade över att det var den arrikaste lokalen jag sett för svedjenäva. Vid räknandet i sådana täta bestånd är man koncentrerad på antalet och en tanke grodde i bakhuvudet att jag kanske inte tittat ordentligt på alla blommor. Under tiden jag åt min lunchsallad gick jag därför runt och tittade på blommorna. Svedjenäva, svedjenäva, svedjenäva... Fick syn på några plantor som stod bara någon meter från en vedtrave vid vägen och som jag missat vid den första räkningen. Det blev en glädjechock att inse att en av plantorna var brandnäva! Jag satt mig ner på ett cementrör som råkade ligga där. Blicken fastnar på en

Brandnäva bland granris, Nyhyttan. Foto: Bengt Stridh

planta under björkris, en brandnäva till! Jag ringde till Bo och berättade om fyndet. När jag pratar med honom får jag syn på ännu en planta. Ytterligare letande gav en fjärde planta, dold under en utstickande trädstam i vedtraven. Två timmars vidare letande i närområdet gav flera strödda förekomster av svedjenäva och lyckligt nog ännu en brandnäva, 80 meter från de första.

Den 3 augusti var det dags för nästa fynd av brandnäva. Sören och Greta Larsson fann en planta sydväst om Hästbäck vid Giller-mossen. Med en planta funnen av Kjell Eklund den 16 augusti i anslutning till Hörendesjön på Hundskinnberget blev det totalt 16 brandnavor på 5 lokaler i brandområdet.

Antalet brandnavor kan jämföras med 56 000 svedjenavor rapporterade i Artpor-talen i år från brandområdet. Åtminstone 2 400 av dessa är dubbelräkningar, så låt säga att det rör sig om minst 53 000 plan-tor av svedjenäva. Då blir det 1 brandnäva på 3 300 svedjenavor. Medan svedjenäva är vitt spridd i brandområdet med fynd i näs-tan varje 1x1 km ruta som inventerats har brandnäva en mycket mindre utbredning och är på sina fyndplatser mycket fåtalig. Det vore intressant att förstå varför det är så, men inte ens Lotta Risberg som disputerade på nävorna i år förstår varför brandnäva van-ligen är betydligt fåtaligare än svedjenäva på de lokaler där man hittar brandnäva.

Lokalerna för brandnäva ligger alla utan-för det över 6 000 hektar stora område som kommer att skyddas i naturreservatet Hälles-kogsbrännan. Vid Dammsjöbäcken var in-tilliggande barrskog vid bäcken biotopskyd-dad som naturskog enligt brandskadad skylt från Skogsstyrelsen, men jag tror att brand-nävorna växte precis utanför den skyddade skogen. En delikat uppgift blir hur brand-nävan ska kunna bevaras och gynnas i länet.

Brandnäva i frukt, Nyhyttan. Foto: Bengt Stridh

Frö av brandnäva, Nyhyttan. Foto: Bengt Stridh

Rödlistan 2015

av Einar Marklund

I våras presenterade Artdatabanken en ny rödlista. Antalet rödlistade arter har ökat sedan 2010. Anledningen till rödlistning varierar men beror nu liksom tidigare huvudsakligen på förändrad markanvändning. Artrika miljöer som naturbetesmarker och gamla skogar försvinner. De för många arter så viktiga mångformiga brynmiljöerna som fanns i det äldre småskaliga och mosaikartade landskapet minskar i och med att markanvändningen blir mer storskalig. Jordbruksmonokulturerna möter direkt skogsmonokulturerna.

Den nya rödlistan innebär för Västmanlands län en hel del ändringar. Nya **kärlväxter** är backsmörblomma (NT), backtimjan (NT), etternässla (NT), kösa (NT), solvända (NT), lungrot (VU), majviva (NT), pilblad (NT), slätterfibbla (VU), stallört (VU), vit sminkrot (NT), åkerrödtoppa (NT) och ängsnattviol (NT). Lokaler för de nya arterna bör föras in i floraväxteriet. Några, till exempel pilblad, finns dock fortfarande kvar på åtskilliga ställen och kan nog prioriteras lägre i floraväxteriet. Inte mindre än 35 småarter av fibblor och ett par småarter av

maskrosor som påträffats i länet har dessutom tillkommit på listan, många av dem klasade som sårbara. Frånsett alla nytillkomna småarter finns nu 75 rödlistade taxa i länet, vilket är 16 procent av landets 470 rödlistade arter, underarter och varieteter (småarter ej inräknade). Inga akut hotade kärlväxter finns kvar i länet!

Vad **mossorna** beträffar är förändringarna mindre. En art har tillkommit, pygmémossa *Acaulon muticum* (NT). Inga länsarter har försvunnit från listan vilket innebär att 37 arter nu är rödlistade av landets 239 arter (15 %). Bland mossorna finns en akut hotad art i länet, nämligen åfickmossa *Fissidens crassipes* på en lokal i Köpings kommun. Förekomsten borde följas inom ramen för floraövervakningen/floraväxteriet.

Länslistan över rödlistade **lavar** omfattar nu 62 arter av totalt 303 i landet (20 procent). Fyra arter har tillkommit: brunpudrad nållav *Chaenotheca gracillima* (NT), vedskivlav *Hertelidia botryosa* (NT), skorplaven *Lempholemma botryosum* (DD), kortskaftad ärgspik *Microcalicium ahlneri* (NT), grynnig filtlav *Peltigera collina* (NT) och gulvit blekspik *Sclerophora pallida* (VU). Ingen länsart har försvunnit från listan. Två av de rödlistade arterna är akut hotade: kalkkranslav *Phaeophyscia constipata* på en lokal i Arboga och en skorplav, sjökrimmerlav *Rinodina fimbriata* på en okänd lokal. Båda förekomsterna är angelägna att följas om förekomsten av sjökrimmerlav kan lokaliseras.

Listan över rödlistade **svampar** i länet omfattar nu 255 arter av landets 786 (32 %). Gulporing *Junghuhnia luteoalba*, luddticka *Onnia tomentosa*, och krusbärsticka *Phylloporia ribis* har försvunnit från listan.

Pilblad är ny på rödlistan även om den fortfarande finns kvar på rätt många ställen i våra sjöar och vattendrag.
Foto: Einar Marklund

Nya är spindelskivlingsarten *Cortinarius russeoides* (NT), hagnopping *Entoloma turci* (NT), hagjordtunga *Geoglossum starbaeckii* (NT), musseronvaxskivling *Hygrocybe fornicata* (NT), lutvaxskivling *Hygrocybe nitrata*, (NT), bittermusseron *Leucopaxillus giganteus* (NT) och spricktaggsvamp *Sarcodon glaucopus* (VU). Från förra listan har också arterna odörspindling *Cortinarius mussivus/russeoides* och blåfotad taggsvamp *Sarcodon glaucopus s. lat.* utgått på grund av att de inte är taxonomiskt distinkta. Av länsarterna är två akut hotade, nämligen blek borststicka *Funalia trogii* på ett timmerupplag (tillfälligt!) och saffransticka *Hapalopilus croceus* på någon lokal vid Mälaren.

Att svamparna jämfört med mossor och lavar har en relativt sett större andel hotade arter i länet kanske avspeglar en ganska livlig aktivitet bland länets mykologer. Aktiva bryologer och lichenologer saknas i stort sett. För kärlväxternas del är kunskapen ganska god mot bakgrund bland annat av det pågående floraprojektet även om ytterligare någon enstaka rödlistad art säkert kan påträffas.

Enligt rödlistan har 24 av de listade kärlväxterarterna försvunnit från länet och lika många uppträder bara tillfälligt. Tre moss-

*Saffransticken växer på gamla ekar vid Mälaren.
Foto: Lars Bsenko.*

arter betraktas som försvunna, liksom 19 lavararter och en enda svampart. Förklaringen till skillnaderna i kryptogamgrupperna är höljt i dunkel men sannolikt är det särskilt svårt att dokumentera utdöendet hos svamparna.

Fakta – Rödlistan

En rödlista är en lista som redovisar tillståndet för växt- och djurarter som minskar. Indelningen i klasser är internationell (IUCN, Internationella naturvårdsunionen) och är som följer:

RE (Regionally Extinct), Nationellt utdöd

CE (Critically Endangered), Akut hotad

EN (Endangered), Starkt hotad

VU (Vulnerable), Sårbar

NT (Near Threatened), Nära hotad

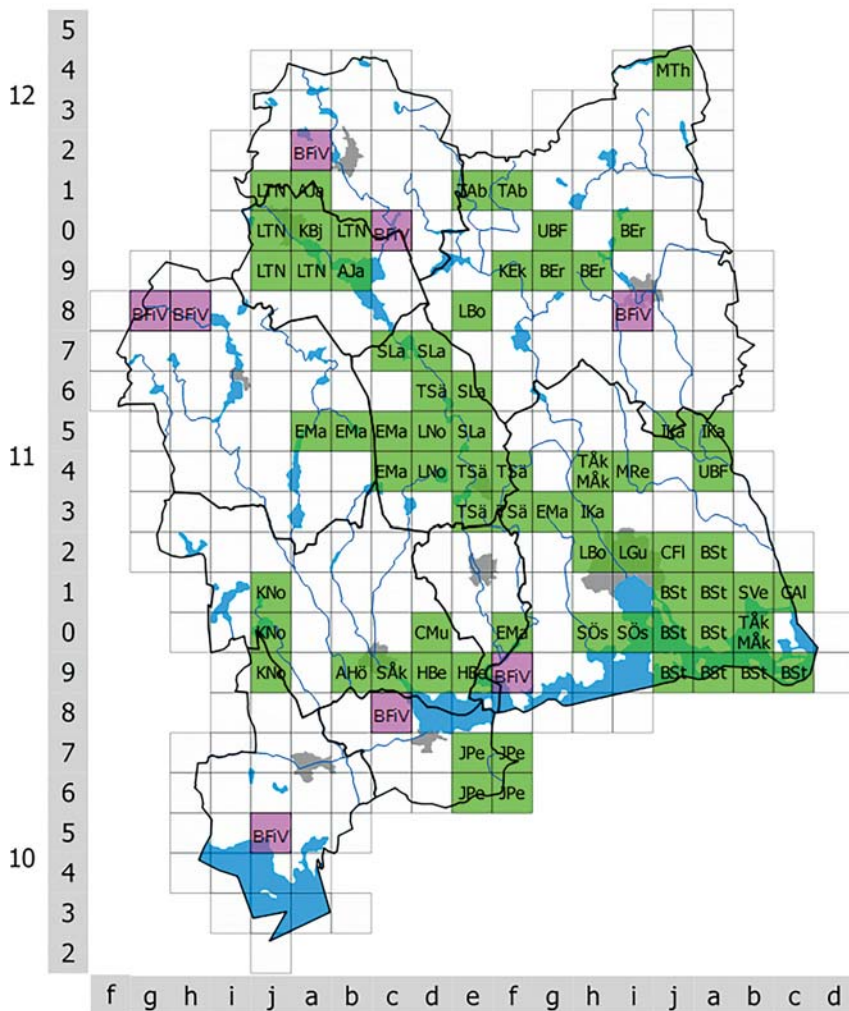
Arter som tillhör grupperna CE, EN, och VU betraktas som hotade. Klassningen görs utifrån bestämda kriterier som populationsminskning, minskning och fragmentering av utbredningsområde, populationsantal och reproduktionsförmåga. Vart femte år omprövas den svenska rödlistan.

I rödlistan finns också en sjuätte grupp, DD (Data Deficient) som omfattar sällsynta arter där kännedomen om hotsituationen är bristfällig och där klassning därför inte har kunnat göras.

Inventeringen av länets kärlväxter närmar

av Bengt Stridh & Einar Marklund

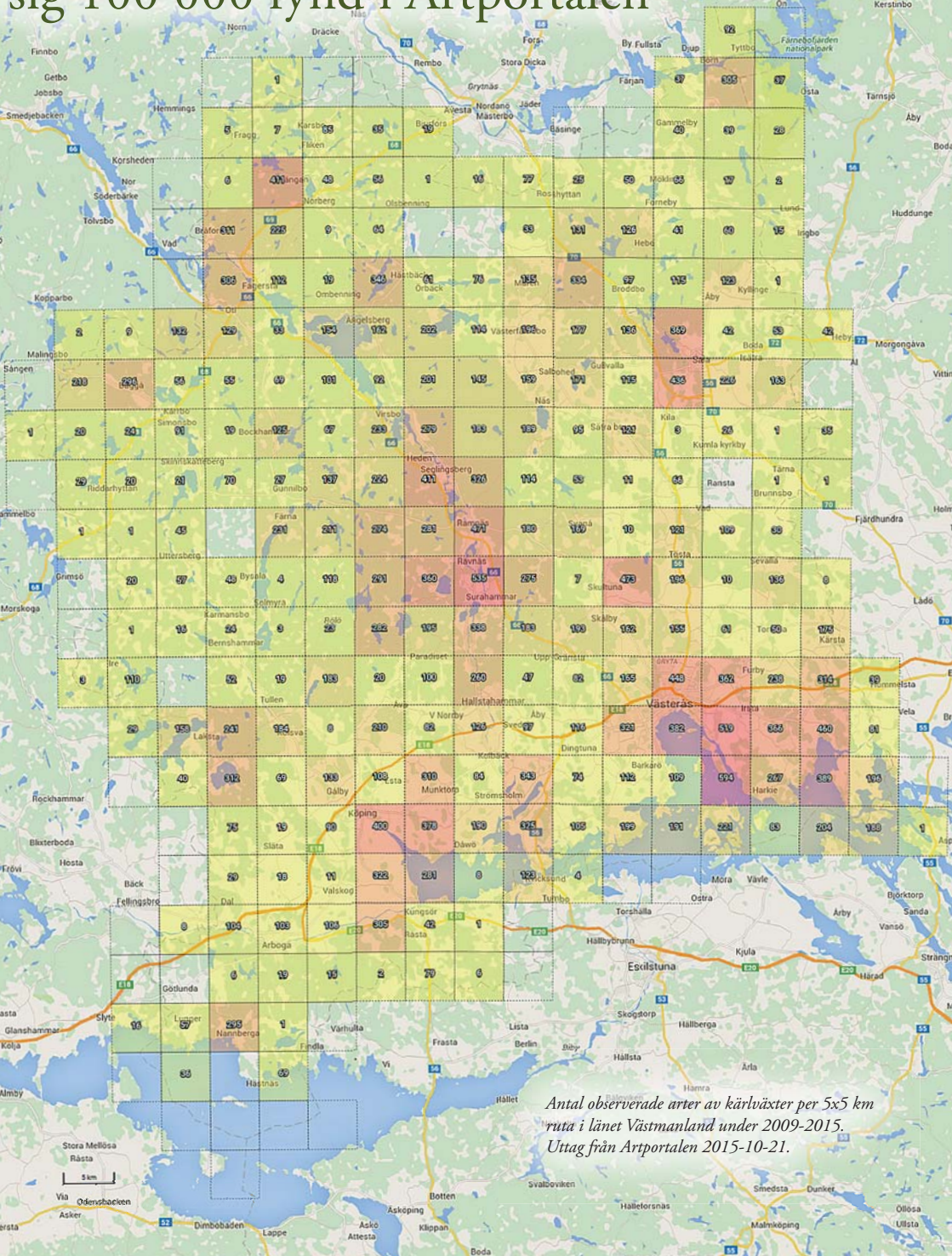
Till och med 21 oktober hade 19 969 fynd lagts in av 1 123 taxa under 2015. Det är nytt rekord för antalet fynd inlagda i Artportalen under ett år i länet! Sedan vi startade vår länsinventering 2009 har 98 005 fynd lagts in i Artportalen. Vi kommer därmed att passera 100 000 fynd nästa år. Något att fira!

Bokade atlasrutor i länsinventeringen av kärlväxter. Kartan har framställts av Einar Marklund, som också tar emot nya rutbokningar.

sig 100 000 fynd i Artportalen

Gräskurs i Surahammar

av Tom Sävström

Även i år genomförde vi en gräskurs, denna gång förlagd till Surahammar. Kursen hölls den 7 juni och lockade ett tiotal deltagare.

Vi startade på förmiddagen vid vattenverket och började ”nyckla” första gräset, en rödsvingel, i markerna kring Gatstubäcken.

Som vanligt på Botaniska föreningens exkursioner kom gruppen inte många meter första halvtimmen. Det fanns många gräs att beskåda och med hjälp av Kroken och Nordiska floran försökte vi ge dessa en identitet.

Sakteliga promenerade vi vidare längs gräsrika vägkanter förbi Gatstugan. Vid stättan klev vi över till Gatstuängens betesmarker där vi fick trevligt sällskap av hagens stutar. Efter mat- och fikarast fortsatte botaniserandet på Magsjömaden, en artrik och beteshävdad strandäng norr om Magsjön.

Förutom en del gräs- och halvgräsarter fick deltagarna se de lite mera sällsynta och

Jan Petersson koncentrerar sig på karaktärerna som kursledaren Bengt Stridh redogör för.

exklusiva arterna strandviol och kärrviol. Den lärorika kursen leddes förtjänstfullt av ordföranden Bengt Stridh.

Vi avslutade vid 15-tiden. Innan hemfärd beskådades och fotograferades några blommande exemplar av finsk fingerört i kanten på Svenskbyvägen.

Handlar det om gräs så visar förstas även kvigorna intresse.

Floraväktarutflykt till Lugndal

av Bo Eriksson (text) & Bengt Stridh (foto)

Den 11 augusti samlades sju personer i Sala för att samåka till Lugndals naturreservat, som ligger nordost om Saladamm. Där guidades vi av Kjell Eklund, kommunbiolog i Sala och ansvarig för att reservatet kom till stånd.

Vi gick den markerade stigen över gammal hällmarkstallskog där vi bland annat såg talltricka på en ungefär 200-årig tall.

På en skogsväg som vi korsade växte vildlin, troligen inkommen med krossgrus från Sala gruvområde.

I själva reservatet som består av några rikkärr med omgivande skog såg vi skogsvickler, tallört, knagglestarr, tuvstarr, nattviol, gulnande blad av spindelblomster, tvåblad, blommande knärot, granbräken och flera tuvor av trådfräken.

Vi såg också en del intressanta svampar, bland annat ett stort bestånd av violgubbe. Avslutningsvis bjöd vi på fika vid bilparkeeringen.

Granbräken.

Karakteristiska gulnade blad av spindelblomster.

Tipsa dina vänner om Botaniska Föreningen i Västmanlands län

Artrikt på ”Svampar från början”

av Tom Sävström (text) & Bengt Stridh (foto)

Lördagen den 5 september bjöd föreningen in till en exkursion på temat ”Svampar från början”, vilken undertecknad stod som ledare för. Vi blev åtta deltagare, varav en var Anna från Hallstahammar som anlände via Olbergavägen på cykel. Strongt gjort!

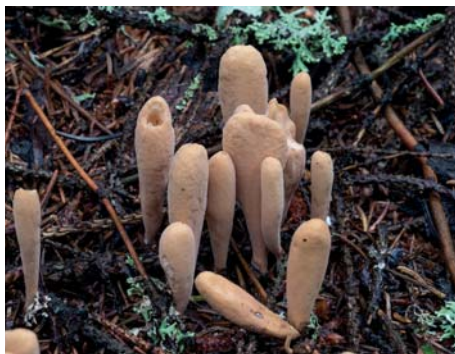
Vädret var mulet och regnet hängde i luften, men blev också kvar där. Vi genomförde en vandring i Kohagens naturreservat, där såväl gammal blandskog som öppen naturbetesmark genomsöktes på svampar. Augusti månads torra hade påverkat svamptillgången en smula negativt, men vi kunde ändå hitta en hel del arter.

Totalt inrapporterades 33 arter i Artportalen. Vi hittade fina exemplar av mandelrisk, svampen som smakar skaldjur. Hur vet man att en riska eller kremla är ätlig, frågade någon. Tugga på en bit av hatten. Är den skarp bör du undvika den, är svampen mild kan du lägga den i stekpannan.

Roligt fynd var barrklubbsvamp, som stod i hundratal i barrförna under några granar. Vi noterade också slät vitrisk, som växte i en stor ring. Bland ett antal ved-

levande svampar som vi uppmärksammade kan nämnas piggplätt på sälg, epålettsvamp på björk och gråporing på murken granlåga.

En svamp som väckte uppmärksamhet för deltagarnas luktsinne var luktmusseron. Den har en lukt som jämförts med lysgas. På betesmarken hittade vi några exemplar av knoppvaxing, en rödlistad vaxskivling. Som extra krydda och avrundning på svampturen drog en ung havsörn förbi oss, lågt över Kolbäcksåns vatten, vidare ut mot Hovgårdsgärde.

Barrklubbsvamp.

Mandelriska.

Knoppvaxing.

Slät vitriska.

Snövit bläcksvamp.

Gråporing.

Raggskinn.

Luktusseron.

Sammetsfotad pluggskivling.

Epålettsvamp.

Ögongodis i Engelska parken

av Tina Nordberg

Hinnskivling *Bolbitius reticulatus* funnen i Engelska parken vid Älholmen, Arboga i Västmanland. De sex exemplaren växte på delar av en gammal och murken låga som borde kunna vara bok eftersom flera bokar står närmast. Fyndet gjordes i mitten på maj 2015.

Förutom bok finns stora gamla fina ekar, lönnar och lindar i parken.

Området består av en gammal engelsk park som anlades för 200 år sedan. De nuvarande ägarna har planer på att återskapa parken med dess många olika träarter.

Har gjort ett senare fynd av hinnskivlingen, denna gång ett exemplar i början på september 2015. Fyndplats denna gång var parken vid Gäddeholms herrgård utanför Västerås i Västmanland.

Hinnskivling Bolbitius reticulatus.

Juvel i våra betesmarker

av Tina Nordberg

Scharlakansvaxskivling Hygrocybe punicea.

Scharlakansvaxskivling är den största av de rätt många röda vaxskivlingarna på gräsmark. Hatten kan bli cirka tio centimeter bred. I fuktigt tillstånd är den mörkt blodröd eller brunröd och något klabbig, medan den i torrare väder eller med tiden blir mer orangeröd. Lamellerna är tjocka, glesa och breda, först ljusgula men småningom orangegula. Foten är kraftig, ofta mer än centimeter tjock, gulröd.

En förr relativt vanlig art, som under de senaste decennierna minskat betydligt i takt med att gamla betes- och slättermarker försvunnit. Västergötlands landskapssvamp.

Svampen är rödlistad, klassad NT.

Kluringen

Det här är tävlingen för den som gillar att klura. Bilden är manipulerad och det är bara en liten del av en svensk växt.

Klura ut vilken växt det handlar om. Ett litet men välment pris kommer att utlottas bland alla rätta svar.

Ring eller mejla svaret till:
Tina Nordberg, 070-303 16 10,
tina_nordberg@hotmail.com

Botaniska Föreningen i Västmanlands län
samarbetar med Studieförbundet Västmanland

Studie
främjandet

Studieförbundet är partipolitiskt, fackligt och religiöst obundet.
Profilområden är djur, natur, miljö och kultur.

www.studieforamjandet.se/vastmanland

Innehåll

Om föreningen	2	Rödlistan 2015	22
I brandens efterdyningar	3	Inventeringen av länets kärleväxter ..	24
Välkommen till höstmötet	3	Gräskurs i Surahammar	26
Nya kärleväxter för länet 2015	4	Floraväktarutflykt till Lugndal	27
De vilda blommornas dag	7	Artrikt på ”Svampar från början” ...	28
Flower Meet 2015	10	Ögongodis i Engelska parken	30
Svampar i brandområdet	16	Juvel i våra betesmarker	30
Brandnäva ny art för länet	19	Kluringen	31

